

Agendapunt 6 Impact van de coronacrisis op de euregio rijn-maas-noord

34e vergadering van de vereniging van de euregio rijn-maas-noord op 10-12-2020

Hieronder worden de effecten van de coronacrisis op het euregiogebied in het algemeen en meer specifiek op het kantoor van de euregio rijn-maas-noord en de projecten kort besproken.

Algemene gevolgen

De euregio rijn-maas-noord stond zowel tijdens de eerste, alsook nu tijdens de tweede golf, in nauw contact met de staatskanselarij, de Cross Border Taskforce en de andere euregio's langs de Duits-Nederlandse grens om potentiële problemen in een vroeg stadium te signaleren en, indien nodig, samen oplossingen te zoeken en te lobbyen voor de grensregio en haar belangen.

Het openhouden van de grenzen werd gezien als een belangrijke stap met een duidelijk signaalfunctie en heeft veel ergere (economische) gevolgen afgewend. Het personen- en goederenverkeer ging over het algemeen ongehinderd door (in tegenstelling tot veel andere grensregio's). De verschillende beleidsmaatregelen hebben echter soms tot verwarring en onduidelijkheid geleid. Vooral de ontmoedigingsstrategie van de Nederlanders zorgde voor verwarring onder de Duitse burgers over wat wel en niet mocht.

Voor het crisismanagement waren en zijn een intensieve uitwisseling van informatie, regionale samenwerking tussen de operationele autoriteiten en de veiligheidsregio's alsook de gezondheidscentra van groot belang. Tijdens de crisis speelden en spelen de euregio's en de GrensInfoPunten langs de grens, evenals de grensoverschrijdende organisatie voor civiele bescherming en crisisbeheer EMRIC een belangrijke rol. De burgers hadden een grote behoefte aan informatie over de van kracht zijnde regelgeving aan beide zijden van de grens. De individuele vragen van burgers aan de GIP's zijn sinds het begin van de crisis vertienvoudigd. De GIP's hebben er onder meer toe bijgedragen dat de NL/D/B-regeringen het erover eens zijn geworden dat grenspondelaars die door de crisis steeds vaker in home office werken (en dus in een ander land dan gebruikelijk), hun sociale zekerheid en belastingen net als voorheen betalen (geen sociale zekerheid of belastingswitch).

De euregio's hebben gezamenlijk bij de ministeries gelobbyd om de nationale steunmaatregelen ook te laten gelden voor grenspondelaars, helaas was dit niet in alle gevallen succesvol (trefwoord: TOZO). Voor dit doel, en ook met betrekking tot de problematiek van de uitzendkrachten, die in de corona-crisis heel duidelijk werd, hebben de euregio's gezamenlijk brandbrieven aan de ministeries gestuurd.

Al met al kan worden gezegd dat de arbeidsmarkt in de euregio niet meer of anders wordt getroffen door de crisis dan de rest van de twee landen. De grensoverschrijdende samenwerking is echter in veel opzichten teruggeschoefd of volledig tot stilstand gekomen. Vooral de onderwijssector schetst een somber beeld. Grensoverschrijdende samenwerking vindt in feite niet meer plaats. Duizenden stages en opleidingsplaatsen ontbreken. Het werk van de SGA heeft ook veel te lijden gehad, aangezien veel van het personeel van het agentschap voor andere taken is ingezet (werktijdverkorting). Er is nu echter een nieuwe start gemaakt.

Effecten op het kantoor en de projecten

In vergelijking met andere instellingen heeft de coronacrisis ook gevolgen voor het dagelijkse werk van de Euregio. Medewerkers werken steeds vaker, soms zelfs volledig, in home office. Ook het overschrijden van grenzen door eigen medewerkers is tijdelijk vermeden, voor zover dat mogelijk is. Efficiënte coördinatie en teambuilding is onder deze omstandigheden veel moeilijker te realiseren, maar is niet onmogelijk gebleken. De verouderde IT-apparatuur van de euregio werd al snel een probleem, daarom is hier extra in geïnvesteerd en dat zal in de komende maanden ook nog het geval zal zijn.

De werklast bij het GIP is onderhevig aan sterke schommelingen, waarbij er altijd pieken ontstaan als er nieuwe maatregelen en regelgeving worden aangekondigd. Al met al hebben alle GIP-medewerkers de afgelopen maanden tegen hun limiet aan gewerkt.

Grotere projecten, die door het INTERREG-programma worden ondersteund, blijven voor het grootste deel normaal lopen, hoewel er overal een overstap naar online evenementen heeft plaatsgevonden. Alle projecten die in 2020 aflopen, werden automatisch met 6 maanden verlengd. Projecten die in het eerste kwartaal van 2021 afliepen, werden automatisch met drie maanden verlengd. Bovendien is de N+1-regel opgeschort. Tot nu toe heeft het programmamanagement geen informatie over mogelijke faillissementen van projectpartners.

Op het gebied van kleine projecten (P2P) is de situatie aanzienlijk anders. Aangezien er geen evenementen konden plaatsvinden, werden er nauwelijks nieuwe projecten aangevraagd. De medewerkers van het kaderproject houden zich voornamelijk bezig met de facturatie. De heer Vincent Schraven verliet de euregio eind oktober. Door de lagere werkdruk in het kaderproject is zijn functie bewust nog niet ingevuld.

We zijn blij dat door het SHE-project de samenwerking van de gezondheidsautoriteiten in de euregio, ook en vooral in tijden van crisis, verder wordt bevorderd. Verder is er een corona-specifiek project goedgekeurd (Junco), waarin de effecten van de coronacrisis op met name jongeren worden onderzocht.

Besluitvoorstel:

Kennisname